Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	S. Simons	**Datum**	3 februari 2021
Doorkiesnummer	030 - 28 68016	**Kenmerk**	8534935
E-mail	s.simons@utrecht.nl	**Onderwerp**	Invoering bodycam boa's
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Handhaving

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over ons voorgenomen besluit om de bodycam toe te voegen aan het beschermingspakket van onze handhavers, inspecteurs en toezichthouders van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Zoals aangegeven in onze raadsbrief van 20 juli 2020 heeft het afgelopen half jaar een proef gelopen met het gebruik van bodycams. De resultaten van deze proef zijn voor ons aanleiding om de bodycam definitief in te willen voeren. De ervaringen in andere steden waar medewerkers van VTH ook kunnen beschikken over een bodycam, hebben wij daarbij meegewogen. In deze brief gaan wij nader in op ervaringen en het gebruik van de bodycam tijdens de pilot en de overwegingen om de bodycam definitief in te voeren.

Tijdens het vragenuur op 1 oktober jl. heeft burgemeester Den Oudsten toegezegd u te informeren over de ervaringen van de pilot, voordat wij de bodycams toevoegen aan de beschermingsmiddelen van de boa's.

Pilot bodycam
In onze brief van 20 juli jl. hebben wij de uitgangspunten omschreven, waaronder de pilot is uitgevoerd. Onderzocht is of de bodycam een positieve rol kan spelen bij het voorkomen of beperken van agressie en geweldsincidenten en het toenemen van het veiligheidsgevoel van de medewerkers zelf. Ook zijn de vastgestelde regels uit het besluit bodycams getoetst en is gekeken of de privacy in de praktijk voldoende is geborgd.

Privacy
Om bij het gebruik van de bodycam de privacy van burgers, medewerkers en derden te waarborgen zijn de privacyrisico's en daarvoor te nemen maatregelen in kaart gebracht en opgenomen in een Data Protection Impact Assessment (DPIA). Dit is vooraf afgestemd en goedgekeurd door de Functionaris Gegevensbescherming van de gemeente Utrecht. De rechten van burgers (zoals het inzagerecht) zijn daarbij uitgewerkt en vormgegeven. Tijdens de pilot zijn in 56 opnames gemaakt met de bodycam. De medewerkers hebben de opnames gemaakt omdat zij te maken hadden met

agressie, belediging, bedreiging of een onveilig gevoel hadden. Tot nu toe heeft geen enkele burger waarvan een opname is gemaakt, gebruik gemaakt van zijn inzagerecht. Het inzagerecht blijft op dezelfde wijze van toepassing bij definitieve invoering. Er zijn geen klachten ontvangen over het gebruik van de bodycam.

Positieve gebruikservaringen bodycam
Uit een gehouden enquête onder gebruikers van de bodycam blijkt dat ruim 80% van de medewerkers vindt dat deze een positieve bijdrage levert aan het veiligheidsgevoel. Bij een aantal situaties op straat zorgt de aanwezigheid van de bodycam ervoor dat de sfeer minder gespannen wordt. Daarnaast geeft twee derde van de medewerkers aan dat de bodycam bijdraagt aan de-escalatie en zorgt voor minder agressie en geweld op straat. Personen hebben hun gedrag aangepast na de waarschuwing om de bodycam aan te zetten. Ook is door de medewerkers ervaren dat door het gebruik van de bodycam de agressie stopte. Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst 'actuele ontwikkelingen handhaving' van 13 oktober jl. hebben twee boa's praktijkervaringen met u gedeeld.

Naast de positieve gebruikservaring van de bodycam door medewerkers bij de werkzaamheden op straat heeft het gebruik van de bodycam ook geleid tot het verhogen van het lerend vermogen. Dit door het kunnen terugkijken van eigen bodycambeelden (15x gedaan tijdens pilot). Bij één incident waren meerdere medewerkers betrokken. In dit geval is ervoor gekozen om de bodycambeelden in de vorm van een casusbespreking met de gehele groep te bekijken en te reflecteren op de wijze van handelen en de samenwerking. De medewerkers ervaren het terugkijken van bodycambeelden als zeer leerzaam: geen enkele nagebootste situatie is beter dan de werkelijkheid.

Aanpassing regels uit het besluit bodycams
Op basis van de pilot blijkt dat aanpassing van de regels in het besluit bodycam noodzakelijk is. De wijziging heeft betrekking op de mogelijkheid tot de vordering van bodycambeelden door politie en het Openbaar Ministerie in het kader van een strafrechtelijk onderzoek. In het besluit was opgenomen dat de beelden alleen overdragen mochten worden bij een officiële vordering.Tijdens de pilot is gebleken dat politie en het OM geen officiële vordering kunnen opmaken voor strafbare feiten waar geen voorlopige hechtenis aan verbonden is. In dergelijke gevallen kunnen de beelden door de gemeente vrijwillig worden verstrekt, maar moet hiervoor wel een overdrachtsformulier ingevuld worden. Dit is toegestaan binnen het wettelijke kader voor het uitwisselen van beelden met de politie en het Openbaar Ministerie. Deze wijziging is doorgevoerd in het besluit bodycam (bijgevoegd).

Bodycambeelden leveren positieve bijdrage bij afhandeling agressie en geweldszaken
Gedurende de pilot zijn bodycambeelden twee keer gevorderd door politie/Openbaar Ministerie vanwege aangifte van belediging en mishandeling door een burger. De beelden zijn één keer gebruikt als bewijslast tijdens de rechtszaak waarbij de rechter de bodycambeelden uitgebreid bestudeerd heeft. Dit heeft geleid tot een veroordeling van een 'Corona-spuger' en een schadevergoeding voor de betrokken medewerkers.

Overweging tot voorgenomen besluit definitief invoeren bodycam
De ervaringen en resultaten van de pilot tonen aan dat de bodycam bijdraagt aan de-escalatie en minder agressie en geweld op straat. Medewerkers willen graag gebruik maken van bodycam als beschermingsmiddel (94% draagvlak). De Ondernemingsraad heeft na de evaluatie opnieuw positief geadviseerd over het gebruik van de bodycam.

Bovenstaande resultaten zijn voor ons aanleiding tot het voorgenomen besluit om de bodycam toe te voegen aan het beschermingspakket van onze handhavers, inspecteurs en toezichthouders van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH).

Aanbesteding
Op 20 juli 2020 bent u geïnformeerd dat tijdens de pilot een aanbestedingstraject voor de bodycam zou starten, zodat na een succesvolle pilot de bodycam zo snel mogelijk definitief kan worden ingevoerd. We zijn inmiddels gestart met het aanbestedingstraject en verwachten de bodycams in het voorjaar van 2021 definitief in te kunnen voeren bij de medewerkers van VTH. Tot de definitieve invoering van de bodycams blijven de huidige bodycams van de pilot beschikbaar voor de medewerkers.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,